

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 11
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2020"

การศึกษาสภาพการดำเนินงานการบริหารจัดการขยะมูลฝอย
ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครศรีธรรมราช
A study of operating conditions of solid waste management of
Sub district Administration Organizations in Nakhon Si Thammarat Province

มลิวัลย์ ปานมาตย์¹, ไพบุลย์ แจ่มพงษ์²

¹สาขาวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
²รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

*Corresponding author, E-mail: maliwan.envi15@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 130 แห่ง ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่าสามารถเก็บรวบรวมแบบสอบถามได้ทั้งหมด 93 แห่ง (ร้อยละ 71.54) โดยข้อมูลปัจจัยที่สนับสนุนการดำเนินงาน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.87$, S.D.=1.11) และผลการวิเคราะห์กระบวนการดำเนินงาน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.18$, S.D.=1.13) และปริมาณขยะมูลฝอยในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่ามีปริมาณ 1,588.95 ตันต่อวัน 579,969 ตันต่อปี ปริมาณขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการ 1,558.34 ตันต่อวัน 568,793 ตันต่อปี และปริมาณขยะมูลฝอยตกค้าง 30.62 ตันต่อวัน 11,176 ตันต่อปี ทั้งนี้ ปัญหา และอุปสรรคของการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตกค้าง พบว่า ไม่มีนโยบายที่ชัดเจนจากผู้บริหารหน่วยงาน บุคลากรไม่เพียงพอและไม่มีความรู้โดยตรง งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรน้อยไม่เพียงพอ ไม่มีวัสดุอุปกรณ์ การประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนยังมีน้อยและไม่ทั่วถึง และขาดจิตสำนึกในการคัดแยกขยะมูลฝอย สถานที่และระยะทางในการขนส่งไปยังพื้นที่ฝังกลบไกล ไม่มีรถเก็บขนขยะมูลฝอย ไม่มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย และแนวทางการแก้ไขปัญหา จัดให้มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เฉพาะด้าน เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอกำหนดอัตราค่าบริการให้มีความสอดคล้องกับปริมาณที่เกิดขึ้นจริง ให้มีการออกกฎหมาย คำสั่ง ระเบียบ ข้อบังคับใช้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนความร่วมมือให้เป็นรูปธรรม ควรจัดให้มีการสร้างการรับรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยให้กับประชาชน จัดให้มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่ดูแลของหน่วยงานเพื่อให้สามารถขนส่งได้สะดวกและรวดเร็ว

คำสำคัญ: การบริหารจัดการขยะมูลฝอย, องค์การบริหารส่วนตำบล, จังหวัดนครศรีธรรมราช

Abstract

The aim of the research was to study the operating conditions, problems, and obstacles in the management of solid waste management of 130 sub-district administrative organizations in Nakhon Si Thammarat Province. Questionnaires were used as tools for data collection. Statistics used in data analysis were percentage (%), mean (\bar{X}), and standard deviation (SD.). The results showed that 93 questionnaires (71.54%) were able to be collected. The data of the factors supporting the operation were found to be at a moderate level (\bar{X} = 2.87, SD = 1.11). The results of the analysis of the operational processes were at the moderated level (\bar{X} = 3.18, SD = 1.13). Solid waste generated in the area of sub-district administrative organizations in Nakhon Si Thammarat Province was 1,588.95 tons/day (579,969 tons/year). The solid waste managed at 1,555.34 tons/day (568,793 tons/year). The solid waste left with no management was 30.62 tons/day (11,176 tons/year). However, the major problems and obstacles of solid waste management were the unclear policy from the department's executives, insufficient operating staff, and no experts in a solid waste management. The central government allocated a small amount of budget to sub-district administrative organizations. There were no mechanical tools to improve efficiency of solid waste disposal processes. A few of the public relations regarding proper waste disposal were launched. Local residents had a marked lack of waste separation. Solid waste disposal facilities were located too far from the local community. sub-district administrative organizations did not possess any vehicles to collect garbage. sub-district administrative organizations did not have landfill sites of their own. There were many different ways to solve such problems. sub-district administrative organizations should recruit enough qualified staffs. In the meantime, the performance of staffs should be enhanced. Central government should allocate a big budget for sub-district administrative organizations to improve waste disposal processes. Disposal service rate should set to be consistent with the actual solid waste generation. sub-district administrative organizations should issue regulations governing solid waste disposal and use these regulations to promote cooperation between local authorities and stakeholders. sub-district administrative organizations should launch a media campaign to raise awareness of proper solid waste disposal. Disposal facilities should be located in the area of sub-district administrative organizations so that solid waste would be conveniently transported to disposal facilities.

Keywords: Waste management, Subdistrict Administration Organizations, Nakhon Si Thammarat Province

บทนำ

ปัจจุบันปัญหาขยะมูลฝอยในประเทศไทยยังคงเป็นปัญหาที่ไม่สามารถจัดการได้อย่างเป็นรูปธรรมถึงแม้ว่าภาครัฐจะมีนโยบายการแก้ไขปัญหา อาทิ Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย และแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศไทย (พ.ศ. 2559–2564) โดยเฉพาะพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่สามารถจัดการได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ เป็นผลเนื่องมาจากขาดความร่วมมือของภาคส่วนต่างๆ และการจัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบันมีลักษณะรูปแบบต่างกัน และต่างคนต่างทำ ประกอบกับเกิดปัญหาการขาดแคลนงบประมาณ รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถจัดเก็บค่าธรรมเนียมในการจัดการขยะมูลฝอยได้ ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งขาดงบประมาณ จึงใช้วิธีกำจัดขยะมูลฝอยด้วยการนำไปเทกองกลางแจ้งหรือเผากลางแจ้ง ซึ่งไม่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล อีกทั้งยังขาดผู้ควบคุมดูแลระบบที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้านในการจัดการขยะมูลฝอย ไม่มีพื้นที่สำหรับใช้กำจัดขยะมูลฝอย และการคัดค้านโครงการกำจัดขยะมูลฝอยจากประชาชน ก่อให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ปัญหามลพิษทางอากาศ ปัญหามลพิษทางน้ำ ปัญหามลพิษทางดิน นำไปสู่ผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน ก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญและการร้องเรียน

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการรับผิดชอบการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนที่มีความครอบคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศ อีกทั้งยังเป็นพื้นที่ที่ประสบปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยอันเนื่องมาจากปัจจัยการเข้าถึงแหล่งงบประมาณ เทคโนโลยีการจัดการขยะมูลฝอย องค์ความรู้ และบุคลากรที่มีความชำนาญเฉพาะด้านในการจัดการขยะมูลฝอย จากรายงานสถานการณ์สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทยปี 2560 (กรมควบคุมมลพิษ, 2561) พบว่าการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัดนครศรีธรรมราช มีวิกฤตปัญหาด้านขยะมูลฝอยตกค้างเป็นลำดับ 1 ของประเทศ จำนวน 1.13 ล้านตัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาถึงสภาพการดำเนินงานการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตกค้างขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งผลจากการศึกษาสามารถที่จะนำไปประยุกต์หาแนวทางบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้เหมาะสมและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษาสภาพการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้ Input-Output Model และเก็บรวบรวมข้อมูลจากองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 130 แห่งระหว่างเดือนสิงหาคม 2561 – เดือนมกราคม 2563

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครศรีธรรมราช แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ชื่อหน่วยงาน ประเภทตำแหน่ง อายุการทำงานการบริหารจัดการขยะมูลฝอย โดยเป็นแบบ

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 11
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2020"

ตรวจสอบรายการ (checklist) และหรือเป็นแบบเติมข้อความให้สมบูรณ์ ตอนที่ 2 - 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ซึ่งประกอบด้วย ตอนที่ 2 ปัจจัยนำเข้าต่อการดำเนินงาน ตอนที่ 3 กระบวนการดำเนินงาน ตอนที่ 4 ผลผลิตจากการดำเนินงาน โดยเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (checklist) แบบมาตราส่วนประมาณค่าตามแบบของลิเคิร์ต (likert's scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และตอนที่ 5 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน โดยเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิดที่สอบถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตจากการดำเนินงาน

2. กลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย คือ องค์กรบริหารส่วนตำบลของจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 130 แห่ง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามการวิจัยทางไปรษณีย์ และ Google Form ไปยังหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบล โดยขอให้ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบการดำเนินงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ ส่วนแบบสอบถามปลายเปิดนำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

จากผลการศึกษาสภาพการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตกค้างขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถเก็บรวบรวมแบบสอบถามได้ทั้งหมดจำนวน 93 แห่ง (ร้อยละ 71.54) จากจำนวนองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 130 แห่ง รายละเอียดสามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ข้อมูลคุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถามขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ข้อมูลคุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ	ข้อมูลคุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ			อายุ		
ชาย	29	31.18	21-30 ปี	16	17.21
หญิง	64	68.82	31-40 ปี	29	31.18
			41-50 ปี	38	40.86
			51-60 ปี	10	10.75
รวม	93	100	รวม	93	100
ระดับการศึกษา			ประสบการณ์การทำงาน		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	6	6.45	0 - 9 ปี	85	91.39
ปริญญาตรี	48	51.61	10-19 ปี	5	5.38
ปริญญาโท	39	41.94	20-29 ปี	2	2.15
ปริญญาเอก	0	0	30-39 ปี	1	1.08
รวม	93	100	รวม	93	100

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 11
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2020"

ข้อมูลคุณลักษณะของผู้ตอบ แบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ	ข้อมูลคุณลักษณะของผู้ตอบ แบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
ประเภทตำแหน่ง					
ผู้อำนวยการหน่วยงานระดับกองขึ้นไป				19	20.43
เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน				74	79.57
			รวม	93	100

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 68.82) ส่วนที่เหลือเป็นเพศชาย (ร้อยละ 31.18) ในด้านอายุของกลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 41-50 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 40.86) ระหว่าง 31-40 ปี (ร้อยละ 31.18) ระหว่าง 21-30 ปี (ร้อยละ 17.21) และระหว่าง 51-60 ปี (ร้อยละ 10.75) ตามลำดับ โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 51.61) ระดับปริญญาโท (ร้อยละ 41.94) และระดับต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 6.45) ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นระดับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน (ร้อยละ 79.57) และระดับผู้อำนวยการหน่วยงานระดับกองขึ้นไป (ร้อยละ 20.43) ทั้งนี้ ประสบการณ์การทำงานการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตกค้างส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 0 - 9 ปี (ร้อยละ 91.39) รองลงมาระหว่าง 10-19 ปี (ร้อยละ 5.38) ระหว่าง 20-29 ปี (ร้อยละ 2.15) และระหว่าง 30-39 ปี (ร้อยละ 1.08) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่สนับสนุนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ปัจจัยที่สนับสนุนการดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความพร้อม
1. อบต. มีนโยบายด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตกค้างที่ชัดเจน	3.05	1.09	ปานกลาง
2. อบต. มีแผนงานด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตกค้างที่ชัดเจน	3.19	1.02	ปานกลาง
3. อบต. มีแผนงานอื่น ๆ ที่สนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตกค้าง เช่น แผนส่งเสริมการท่องเที่ยว แผนพัฒนาการศึกษา เป็นต้น	2.98	1.01	ปานกลาง
4. อบต. ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตกค้าง	3.34	0.99	ปานกลาง
5. อบต. จัดให้มีหน่วยงานภายในที่มีหน้าที่รับผิดชอบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตกค้างชัดเจน	3.16	1.09	ปานกลาง
6. อบต. มีบุคลากร/เจ้าหน้าที่ที่เพียงพอในการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตกค้าง	2.62	1.13	ปานกลาง
7. อบต. มีบุคลากร/เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความเข้าใจอย่างเพียงพอในการจัดการขยะมูลฝอยตกค้าง	2.85	1.05	ปานกลาง
8. อบต. มีงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากส่วนกลางเพื่อการจัดการขยะมูลฝอยตกค้างที่เพียงพอ	2.67	1.08	ปานกลาง
9. อบต. มีงบประมาณที่ได้รับจากการจัดเก็บค่าธรรมเนียมสิ่งปฏิกูลและขยะมูลฝอยเพื่อใช้สำหรับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตกค้างที่เพียงพอ	2.49	1.22	น้อย

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 11
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2020"

ปัจจัยที่สนับสนุนการดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับความพร้อม
10 ในภาพรวม อบต. มีวัสดุ/อุปกรณ์ที่มีความพร้อมสำหรับใช้งานในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตกค้าง	2.74	1.25	ปานกลาง
11 อบต. มีวัสดุ/อุปกรณ์ขนาดเล็กที่ใช้ในการจัดการขยะมูลฝอยตกค้างที่เพียงพอ เช่น ถังขยะ ไม้กวาดขยะ เป็นต้น	3.15	1.15	ปานกลาง
12 อบต. มีวัสดุ/อุปกรณ์ขนาดใหญ่ที่ใช้ในการจัดการขยะมูลฝอยตกค้างที่เพียงพอ เช่น รถเก็บขนขยะมูลฝอย รถบีบอัดขยะ เป็นต้น	2.72	1.39	ปานกลาง
13 อบต. ได้รับความร่วมมืออย่างดีจากหน่วยงานภายในองค์กรบริหารส่วนตำบลในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตกค้าง	3.2	0.98	ปานกลาง
14 อบต. ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกองค์กรบริหารส่วนตำบลที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตกค้าง	3.13	0.99	ปานกลาง
15 อบต. มีนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการจัดการขยะมูลฝอยตกค้าง เช่น เต้าเผาขยะมูลฝอยปลอดมลภาวะ เป็นต้น	2.26	1.08	น้อย
16 อบต. มีสถานที่เพียงพอเพื่อใช้ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตกค้าง เช่น สถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอย สถานที่รวบรวมขยะมูลฝอย เป็นต้น	2.43	1.20	น้อย
รวม	2.87	1.11	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่สนับสนุนการดำเนินงานการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตกค้างขององค์กรบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจันทนนครศรีธรรมราช พบว่า ระดับความพร้อมของปัจจัยที่สนับสนุนการดำเนินงานส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนตำบลมีนโยบาย แผนงานที่ชัดเจน มีแผนงานสนับสนุน เช่น แผนส่งเสริมการท่องเที่ยว แผนพัฒนาการศึกษา ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร มีหน่วยงานภายในที่มีหน้าที่รับผิดชอบชัดเจน มีบุคลากรที่เพียงพอ และมีความรู้ ความเข้าใจ มีงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากส่วนกลางที่เพียงพอ มีวัสดุ อุปกรณ์ที่มีความพร้อม มีวัสดุ อุปกรณ์ขนาดเล็กและขนาดใหญ่ที่เพียงพอ เช่น ถังขยะ ไม้กวาดขยะ รถเก็บขนขยะมูลฝอย รถบีบอัดขยะ เป็นต้น ได้รับความร่วมมืออย่างดีจากหน่วยงานภายในและภายนอกองค์กรบริหารส่วนตำบล และอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนตำบลมีงบประมาณที่ได้รับจากการจัดเก็บค่าธรรมเนียมสิ่งปฏิกูลและขยะมูลฝอยที่เพียงพอ มีนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่เหมาะสม และมีสถานที่เพียงพอทั้งนี้ เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ระดับความพร้อมของปัจจัยที่สนับสนุนการดำเนินงานการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตกค้างขององค์กรบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจันทนนครศรีธรรมราชที่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.87$, S.D.=1.11)

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 11
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2020"

ตารางที่ 3 กระบวนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครศรีธรรมราช

กระบวนการดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1 อบต. มีกระบวนการวางแผนการดำเนินงานการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตกค้างอย่างมีขั้นตอน เช่น การตั้งคณะทำงาน การประชุมวางแผน และการสำรวจสภาพปัญหา เป็นต้น	2.83	1.03	ปานกลาง
2 อบต. มีการออกข้อบัญญัติใหม่หรือปรับปรุงแก้ไขข้อบัญญัติที่เกี่ยวกับการดำเนินงานการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตกค้างให้เป็นปัจจุบันและทันสมัย	2.83	1.15	ปานกลาง
3 อบต. มีการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบถึงแผนงานและขั้นตอนการดำเนินงานการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตกค้าง	3.43	1.10	ปานกลาง
4 อบต. มีการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานบริการจัดการขยะมูลฝอยตกค้าง	3.44	1.04	มาก
5 อบต. มีการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนลดปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในครัวเรือน เช่น การใช้ถุงผ้าแทนการใช้ถุงพลาสติก	3.78	0.97	มาก
6 อบต. มีการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้ง	3.94	0.91	มาก
7 อบต. มีการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนนำขยะอินทรีย์มาทำปุ๋ยหมักหรือใช้ในการเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น	3.80	1.01	มาก
8 อบต. มีการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนคัดแยกขยะเพื่อนำไปขายเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือน	3.88	0.87	มาก
9 อบต. จัดให้มีสถานที่รวบรวมขยะมูลฝอยตกค้าง เพื่อการดำเนินงานการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตกค้างที่เหมาะสม	2.98	1.22	ปานกลาง
10 อบต. มีการเก็บขนขยะมูลฝอยจากครัวเรือนประชาชนอย่างเหมาะสมและไม่ทำให้เกิดขยะตกค้าง	2.96	1.39	ปานกลาง
11 อบต. จัดให้มียานพาหนะในการขนส่งขยะมูลฝอยตกค้างไปกำจัดอย่างเพียงพอ	2.87	1.43	ปานกลาง
12 อบต. จัดให้มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยตกค้างอย่างเหมาะสม	2.57	1.35	น้อย
13 อบต. จัดให้มีเตาเผาขยะมูลฝอยตกค้างอย่างเหมาะสม	2.09	1.26	น้อย
รวม	3.18	1.13	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์กระบวนการดำเนินงานการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตกค้างขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลมีกระบวนการวางแผนการดำเนินงานอย่างมีขั้นตอน มีการออกข้อบัญญัติใหม่หรือปรับปรุงแก้ไขข้อบัญญัติที่เกี่ยวกับการดำเนินงานให้เป็นปัจจุบันและทันสมัย มีการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบถึงแผนงานและขั้นตอนการดำเนินงาน จัดให้มีสถานที่รวบรวมขยะมูลฝอย จัดให้มีการเก็บขนขยะมูลฝอยจากครัวเรือนประชาชนอย่างเหมาะสม และจัดให้มียานพาหนะในการขนส่งขยะมูล

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 11
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2020"

ฝอยอย่างเพียงพอ รองลงมาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล มีการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ลดปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในครัวเรือน มีการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้ง นำขยะอินทรีย์มาทำปุ๋ยหมักหรือใช้ในการเลี้ยงสัตว์ และคัดแยกขยะเพื่อนำไปขายเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือน และระดับน้อย ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลจัดให้มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยอย่างเหมาะสม และจัดให้มีเตาเผาขยะมูลฝอยอย่างเหมาะสม ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ระดับการดำเนินงานการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตกค้างขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจันทวน นครศรีธรรมราชส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.18$, $S.D.=1.13$)

ตารางที่ 4 ข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครศรีธรรมราช

	ผลผลิตจากการดำเนินงาน	ตัน/วัน	ตัน/ปี
1	ปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้น	1,588.95	579,969
2	ปริมาณขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการ	1,558.34	568,793
3	ปริมาณขยะมูลฝอยตกค้าง	30.62	11,176

จากตารางที่ 4 พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครศรีธรรมราชรายงานข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยผ่านแบบสอบถาม จำนวน 37 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 39.78 จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 93 แห่ง โดยมีปริมาณปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นรวม 1,588.95 ตันต่อวัน 579,969 ตันต่อปี ปริมาณขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการ 1,558.34 ตันต่อวัน 568,793 ตันต่อปี และปริมาณขยะมูลฝอยตกค้าง 30.62 ตันต่อวัน 11,176 ตันต่อปี

ปัญหา อุปสรรคการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตกค้างขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยนำเสนอประเด็นปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหาออกเป็น 11 ประเด็น ดังนี้

1) ปัญหาด้านนโยบายและแผนงาน พบว่า หน่วยงานขาดแผนการดำเนินงานที่จริงจังเนื่องจากในพื้นที่ประชาชนยังไม่ค่อยให้ความสำคัญ ไม่มีนโยบายที่ชัดเจนจากผู้บริหารหน่วยงาน ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาอันเนื่องมาจากมีปัญหาที่ต้องดำเนินการแก้ไขที่มีความสำคัญและเร่งด่วนมากกว่า ความต่อเนื่องของนโยบายผู้บริหารในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอย แนวทางการแก้ไขปัญหา คือ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลจัดให้มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยในระดับตำบลที่มีความชัดเจน และสอดคล้องกับนโยบายของประเทศ

2) ปัญหาด้านบุคลากร พบว่า บุคลากรไม่เพียงพอในการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอย ไม่มีบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยโดยตรง บุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการขยะมูลฝอย หน่วยงานเอกชนที่รับจัดการขยะมูลฝอยไม่ปฏิบัติตามแผนขององค์การบริหารส่วนตำบล แนวทางการแก้ไขปัญหา คือ จัดให้มีการบรรจุข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เฉพาะในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยโดยตรง และให้มีการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโดยการจัดให้มีการฝึกอบรม หรือการศึกษาดูงานกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ

3) ปัญหาด้านงบประมาณ พบว่า ไม่มีงบประมาณ งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรน้อยไม่เพียงพอต่อการนำไปใช้ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตกค้าง แนวทางการแก้ไขปัญหา คือ รัฐบาลควรมีการจัดสรรงบประมาณ

ให้เพียงพอต่อการจัดการขยะมูลฝอย และกำหนดอัตราค่าบริการในการกำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่ให้มีความสอดคล้องกับปริมาณที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ เพื่อให้เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการ

4) ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่า ไม่มีวัสดุอุปกรณ์ ไม่มีงบประมาณในการซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์เนื่องจากการซ่อมแซมบ่อยเนื่องจากมีอายุการใช้งานที่ยาวนาน แนวทางการแก้ไขปัญหาคือ ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้ออุปกรณ์ให้เพียงพอ อาทิ รถเก็บขนขยะมูลฝอย ถังขยะแบบแยกประเภท และให้มีการบำรุงรักษาให้สามารถใช้งานได้เป็นปกติอยู่ตลอดเวลา

5) ปัญหาด้านความร่วมมือ พบว่า ขาดการประสานความร่วมมือกันในการจัดการองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง ขาดการประสานความร่วมมือที่ชัดเจนระหว่างภาครัฐ ผู้ประกอบการ และประชาชน การประชาสัมพันธ์ให้เกิดการมีส่วนร่วมยังมีน้อยและไม่ทั่วถึง ขาดความร่วมมือที่มีความต่อเนื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาคือ จัดให้มีการประชุมระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสม และร่วมกันดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยโดยกำหนดให้ทุกภาคส่วนจะต้องเข้ามาร่วมกันดำเนินการอย่างจริงจัง โดยให้หน่วยงานที่มีอำนาจออกกฎหมาย คำสั่ง ระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อใช้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนความร่วมมือให้เป็นรูปธรรม

6) ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่า ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักของการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับหน่วยงานภาครัฐ เนื่องจากประชาชนมองว่าเป็นหน้าที่ที่หน่วยงานภาครัฐมีหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการเป็นภารกิจประจำ แนวทางการแก้ไขปัญหาคือ ควรจัดให้มีการสร้างการรับรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยให้กับประชาชน โดยการบริหารเวลาไม่ให้เกิดผลกระทบต่อเวลาการทำงานเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาอย่างจริงจัง และจัดให้มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้เป็นประจำเพื่อสร้างการรับรู้ให้มากขึ้น

7) ปัญหาด้านการลดขยะมูลฝอยของครัวเรือนประชาชน พบว่า ประชาชนยังขาดความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน อาทิ การคัดแยกขยะในแต่ละประเภท ไม่มีอุปกรณ์ในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ยังขาดการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ในกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนประชาชนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ยังไม่มีระบบการเก็บขนขยะมูลฝอย ประชาชนยังไม่ให้ความร่วมมือและไม่มีความตระหนักในการคัดแยกขยะในครัวเรือน แนวทางการแก้ไขปัญหาคือ รณรงค์สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนเห็นความสำคัญในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยภายในครัวเรือนโดยการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ให้มากยิ่งขึ้น เช่น การนำขยะเศษอาหาร พืช ผัก ผลไม้ มาทำปุ๋ยหมัก ก๊าซชีวภาพ การคัดแยกขยะรีไซเคิลไปแปลงมูลค่า เป็นต้น

8) ปัญหาด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย พบว่า ประชาชนยังขาดความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย และยังขาดจิตสำนึกในการคัดแยกขยะมูลฝอย กรณีมีการคัดแยกขยะมูลฝอยแล้วแต่ยังคัดแยกไม่ถูกประเภท แนวทางการแก้ไขปัญหาคือ ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ในชุมชน จุดการเรียนรู้ต้นแบบให้ประชาชนสามารถเข้ามาเรียนรู้และสามารถนำไปปรับใช้ได้จริง และควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยอย่างต่อเนื่อง จัดให้มีรถเก็บขนขยะแบบแยกประเภทที่ชัดเจนเพื่อให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญและความจริงจังของหน่วยงานภาครัฐในการเข้ามาแก้ไขปัญหา รวมทั้งผู้นำท้องถิ่นต้องให้ความร่วมมือประชาสัมพันธ์ รณรงค์

9) ปัญหาด้านการขนส่งขยะมูลฝอยเพื่อนำไปกำจัด พบว่า สถานที่และระยะทางในการขนส่งขยะมูลฝอยไปยังพื้นที่ฝังกลบไกล ไม่มีรถเก็บขนขยะมูลฝอย รถเก็บขนมีสภาพเก่า ไม่มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย แนวทางการแก้ไขปัญหาคือ จัดให้มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่ดูแลของหน่วยงานเพื่อให้สามารถขนส่งได้สะดวกและรวดเร็ว และจัดให้มีรถเก็บขนขยะให้มีความสอดคล้องกับปริมาณขยะและครัวเรือนของประชาชน

10) ปัญหาด้านการกำจัดขยะมูลฝอยตกค้าง พบว่า งบประมาณไม่เพียงพอ ไม่มีพื้นที่กำจัดขยะ แนวทางการแก้ไขปัญหา คือ ส่งเสริมให้ประชาชนคัดแยกขยะต้นทางเพื่อลดปริมาณขยะที่จะต้องนำไปกำจัด และรัฐบาลควรมีการจัดสรรงบประมาณและบุคลากร ให้องค์การบริหารส่วนตำบลสำหรับใช้ในการบริหารจัดการขยะที่เพียงพอ

11) ปัญหาด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา พบว่า มุ่งเน้นการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน อาทิ ถนน ประปา เป็นหลักจึงไม่ให้ความสำคัญต่อปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย รวมทั้งปัญหาการขาดบุคลากรทำให้ผู้บริหารไม่สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวทางการแก้ไขปัญหา คือ จัดให้หน่วยงานรัฐบาลส่วนกลางมีนโยบายที่ชัดเจนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย และจัดให้มีกฎหมายที่บังคับให้องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องมีการดำเนินการโดยเฉพาะ รวมทั้งควรให้มีการลดขั้นตอนในการตัดสินใจและมอบหมายงานรับผิดชอบโดยตรง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าสามารถเก็บรวบรวมแบบสอบถามได้ทั้งหมด 93 แห่ง (ร้อยละ 71.54) โดยข้อมูลปัจจัยที่สนับสนุนการดำเนินงาน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.87$, S.D.=1.11) และผลการวิเคราะห์กระบวนการดำเนินงาน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.18$, S.D.=1.13) และปริมาณขยะมูลฝอยในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่ามีปริมาณ 1,588.95 ตันต่อวัน 579,969 ตันต่อปี ปริมาณขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการ 1,558.34 ตันต่อวัน 568,793 ตันต่อปี และปริมาณขยะมูลฝอยตกค้าง 30.62 ตันต่อวัน 11,176 ตันต่อปี ทั้งนี้ ปัญหา และอุปสรรคของการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตกค้าง พบว่า ขาดแผนการดำเนินงานที่จริงจัง ไม่มีนโยบายที่ชัดเจน ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหา ความต่อเนื่องของนโยบายผู้บริหาร ผู้บริหารไม่สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่มีบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยโดยตรง งบประมาณ ไม่เพียงพอ ไม่มีวัสดุอุปกรณ์ ขาดการประสานความร่วมมือ การประชาสัมพันธ์มีน้อยและไม่ทั่วถึง ประชาชนยังขาดความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ยังไม่มีระบบการเก็บขนขยะมูลฝอย ประชาชนยังไม่ให้ความร่วมมือและไม่มีความตระหนักในการคัดแยกขยะในครัวเรือน การคัดแยกขยะมูลฝอยไม่ถูกประเภท สถานที่และระยะทางในการขนส่งขยะมูลฝอยไปยังพื้นที่ฝังกลบไกล ไม่มีรถเก็บขนขยะมูลฝอย ไม่มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย และไม่มีพื้นที่กำจัดขยะ โดยมีแนวทางการแก้ไขปัญหา คือ จัดให้มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยในระดับตำบลที่มีความชัดเจน และสอดคล้องกับนโยบายของประเทศ จัดให้มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เฉพาะในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยโดยตรง และให้มีการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโดยการจัดให้มีการฝึกอบรม หรือการศึกษาดูงานกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ และกำหนดอัตราค่าบริการในการกำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่ที่มีความสอดคล้องกับปริมาณที่เกิดขึ้นจริง ให้มีการออกกฎหมาย คำสั่ง ระเบียบ ข้อบังคับใช้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนความร่วมมือให้เป็นรูปธรรม ควรจัดให้มีการสร้างการรับรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยให้กับประชาชน จัดให้มีการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ให้มากขึ้น ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ในชุมชน จัดให้มีรถเก็บขนขยะแบบแยกประเภทที่ชัดเจน จัดให้มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่ดูแลของหน่วยงานเพื่อให้สามารถขนส่งได้สะดวกและรวดเร็ว และจัดให้มีรถเก็บขนขยะให้มีความสอดคล้องกับปริมาณขยะและครัวเรือนของประชาชน

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะการวิจัย

จากข้อมูลผลการวิจัยพบว่าจังหวัดนครศรีธรรมราชมีปัจจัยที่สนับสนุนการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง และกระบวนการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัญหา อุปสรรคการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตกค้างส่วนใหญ่ผู้บริหารไม่มีนโยบายที่ชัดเจนและขาดความต่อเนื่อง ขาดบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะด้าน ไม่มีงบประมาณในการบริหารจัดการ ไม่มีวัสดุ อุปกรณ์ และพื้นที่กำจัดขยะมูลฝอย ประชาชนไม่มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ซึ่งรัฐบาลสามารถพิจารณาออกกฎหมาย กฎระเบียบ หรือการรวมอำนาจในการบริหารจัดการเพื่อให้มีองค์กรที่มีเอกภาพสามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เนื่องด้วยในปัจจุบันมีกฎหมายหลายฉบับและหน่วยงานส่วนกลางหลายหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการจัดการขยะมูลฝอยทำให้มีการดำเนินงานแบบต่างคนต่างทำไม่เกิดการบูรณาการอย่างจริงจังจึงทำให้ไม่สามารถจัดการปัญหาขยะมูลฝอยได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดการขยะมูลฝอยประสบความสำเร็จและมีความยั่งยืน องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถดำเนินการเบื้องต้นได้ ดังนี้

1. รมรรงค์ ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานในพื้นที่เกี่ยวกับวิธีการจัดการขยะมูลฝอยและส่งเสริมให้มีการนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ และแปลงเป็นมูลค่า อย่างต่อเนื่อง
2. จัดให้มีศูนย์การเรียนรู้ชุมชนต้นแบบในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างครบวงจร
3. ให้มีการออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ สำหรับใช้บริหารจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ และจัดให้มีการจัดเก็บค่ากำจัดขยะมูลฝอย สำหรับนำมาใช้เป็นต้นทุนในการจัดการขยะมูลฝอย โดยอาจคิดอัตราค่าบริการในรูปแบบการชั่งน้ำหนักขยะมูลฝอยเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนลดค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะได้อีกทางหนึ่งด้วย

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ไพบุลย์ แจ่มพงษ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยตระหนักถึงความตั้งใจจริงและความทุ่มเทของท่าน และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ดร.อนุพันธ์ อธิรัตน์ ดร.เชาวน์ นกอยู่ ดร.ไชโย จุ้ยศิริ ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่นให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม สำหรับใช้ในการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลแบบสอบถามเป็นอย่างดี รวมทั้ง นายชูเกียรติ จันทโรจน์ ที่ให้คำปรึกษาและมีส่วนช่วยเหลือให้การดำเนินงานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- กรมควบคุมมลพิษ. (2557). Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ฉบับผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2557. สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ
- กรมควบคุมมลพิษ. (2559). แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศไทย (พ.ศ. 2559–2564). พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: บริษัท แอคทีฟพรีนธ์ จำกัด.
- กรมควบคุมมลพิษ. (2561). รายงานสถานการณ์สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2560. กรุงเทพฯ. ส่วนขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 11
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2020"

- ธีระดา ภิญโญ อติศัย โทวิชา. (2552). สถิติสำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 1. นนทบุรี : หจก. เฟิร์นข้าหลวง
พรีนติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง
- เยาวดี รางชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2551). การประเมินโครงการแนวคิดและแนวปฏิบัติ พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2554). ทฤษฎีการประเมิน พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.